

Demokratisektionen
Martin Lidhamn

Justitiedepartementet
10333 STOCKHOLM

Förstärkt skydd för väljarna vid röstmottagningen (SOU 2021:7)

Sammanfattning (SKR:s sammanfattande synpunkter)

- SKR tillstyrker att en bestämmelse införs i vallagen att all röstmottagning är offentlig (5.2).
- SKR tillstyrker att Valmyndigheten även fortsättningsvis har ansvar att utveckla och tillhandahålla utbildningsmaterial för länsstyrelser och valnämnder och har erforderliga resurser för detta ändamål. SKR är samtidigt positiva till att valnämnderna själva kan komplettera utbildningsmaterialet utifrån lokala förutsättningar, behov och kommunstorlek (6.6.2).
- SKR är positiva till att röstmottagarna får en uttrycklig befogenhet att tillfälligt få avvisa den som underlåtit att följa en anvisning om underlåtelser har väsentlig betydelse för genomförandet av röstmottagningen. SKR menar samtidigt att om det införs en uttrycklig befogenhet att tillfälligt avvisa en väljare är det lämpligt att det är ordförande eller dennes ersättare som har detta ansvar på samma sätt som ordförande i fullmäktige ansvarar för ordningen vid sammanträdena och får visa ut den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse. På så sätt kan röstmottagarna vid en sådan situation fokusera på röstmottagningen (6.6.3).
- SKR tillstyrker att en av de närvarande röstmottagarna vid förtidsröstning ska inneha rollen som ordförande för röstmottagningen under förutsättning att det medföljer finansiering till kommunerna då uppdragets karaktär och ansvar har uppgraderats och innebär kostnadsökningar för ersättningen till röstmottagarna samt ökade kostnader för utökade utbildningsinsatser (6.6.4).
- SKR tillstyrker att bestämmelsen om propagandaförbudet även omfattar området utanför röstmottagningsstället. SKR är positiva till att valnämnderna även fortsättningsvis har ansvaret att precisera avgränsningen för propaganda för varje val- och röstningslokal men konstaterar samtidigt att kommunerna behöver vägledning och stöd (6.6.5).
- SKR tillstyrker att det framgår av vallagen att varje väljare ska vara ensam bakom en valskärm och själv göra i ordning sina röster (7.6.2).
- SKR ser ett behov av att definitionen ”eller liknande” förtydligas i vallagen 7 kap. § 3 för att reducera möjligheten till missförstånd och olika tolkningar.
- SKR anser att det är viktigt att undersöka hur funktionshinderorganisationer uppfattar utredningens förslag om att en röstmottagare alltid ska närvara då en väljare får hjälp av annan person för att få en uppfattning av behoven och förslagets inverkan på personer som är i behov av biträde för utföra sin

valhandling. Ju mer krav som ställs desto fler hinder blir det för att delta i valet vilket kan leda till att färre röstar. Förslaget kan därför innebära att valdeltagandet och den demokratiska delaktigheten blir ännu lägre bland personer med funktionsnedsättning (7.6.3-7.6.4).

- SKR anser att det behöver göras en översyn av valedelsystemet redan nu med sikte på ett förenklat och förbättrat system. En sådan utredning behöver tillsättas skyndsamt så att eventuella förändringar kan genomföras till valet 2026 (8.7.1).
- SKR tillstyrker utredningens förslag om ansvaret för utläggning av valedlar då ansvarsfördelningen blir tydligare både valadministrationen och partierna samt att samma rutiner kommer att gälla i samtliga kommuner (8.7.2).
- SKR tillstyrker att en bestämmelse införs i vallagen som klargör att valedlarna ska presenteras för väljarna på ett likformigt sätt (8.7.3).
- SKR menar att nuvarande regler kring avskärmningar av valedlar gör det svårare för röstmottagarna att hålla uppsikt och medför svårigheter att ha överblick över ordningen eller att upptäcka om valedlar tar slut vilket leder till fler och längre köer. SKR anser att det är viktigt att undersöka hur funktionshinderorganisationer uppfattar utredningens förslag om att en röstmottagare alltid ska närvara då en väljare får hjälp av annan person för att få en uppfattning av behoven och förslagens inverkan på personer som är i behov av biträde för ta valedlar bakom avskärmningen (8.7.6).
- SKR vill understryka vikten av att tillgängligheten till röstmottagningsställena är hög, såväl avseende fasta som mobila mottagningsställen samt generösa öppettider.
- SKR delar inte utredningens uppfattning att förslagen om biträde åt väljare bakom valskärmar och vid röstning samt utökad informationsskyldighet i form av att upplysa om tystnadsplikten inte innebär ökade kostnader för kommunerna då omfattningen av uppdraget utökas. Vidare bedömer SKR att reformen med avskärmningar kommer att medföra ökad köbildning jämfört med EU-valet 2019 vilket medför utökad antal röstmottagare för att hantera köerna (9.1.4), (9.1.5).

5.2 Röstmottagning och offentlighet

Öppenhet och transparens är av stor vikt för förtroendet och legitimiteten för det demokratiska systemet.

SKR:s ställningstagande om röstmottagning och offentlighet (5.2)

- SKR tillstyrker att en bestämmelse införs i vallagen att all röstmottagning är offentlig (5.2).

6.6 Otillbörlig påverkan på väljarna vid röstningen

6.6.1 Förutsättningar för rekryteringen av röstmottagare

Att det vid valets genomförande förekommer problem med försök till sabotage, ordningsstörningar eller andra hot mot genomförandet av valen eller tilltron till valresultatet är oacceptabelt och ett hot mot demokratin. SKR delar utredningens bedömning att alla former av hot, våld, rasism och kränkningar mot röstmottagare på röstmottagningsställen måste tas på allvar och utredas av rättsvårdande myndigheter.

Utredningen lägger inga förslag kring förutsättningarna för rekrytering av röstmottagare men ställer upp krav för bemanningen kopplat till erfarenhet. Det kan naturligtvis vara önskvärt att någon av röstmottagarna har erfarenheter från tidigare val och många valnämnder har en sådan ambition redan idag, men i takt med att kommuner och antalet valdistrikt växer är det inte alltid möjligt att leva upp till den ambitionen. Att ställa krav på detta är därför inte lämpligt utan ännu viktigare är att utbildningsmaterialet är aktuellt och korrekt samt ger en god förberedelse inför uppdraget i val- och röstningslokal.

Utifrån möjligheten att genomföra säkra och trygga val samt att rekrytera kompetenta personer till ett viktigt uppdrag i demokratins tjänst är det viktigt det säkerställs att röstmottagarna har en god arbetsmiljö.

6.6.2 Utbildningen av röstmottagare ska ge likvärdiga kunskaper

För att bibehålla ett högt förtroende för det svenska valsystelet är det centralt att utbildningsmaterialet håller hög kvalitet samt är aktuell och korrekt. Att Valmyndigheten har erforderliga resurser för att utveckla och tillhandahålla utbildningsmaterialet och har ett samlat ansvar för detta är positivt. Då förutsättningarna och behoven för landets 290 kommuner skiljer sig åt är SKR samtidigt positiva till att valnämnderna själva kan komplettera Valmyndighetens utbildningsmaterial utifrån lokala förutsättningar och förhållanden.

Utredningens förslag är något otydligt då det inledningsvis står att valnämnderna *ska* använda sig av Valmyndighetens material medan det senare står att valnämnder som *väljer bort* eller *ersätter* Valmyndighetens material ska säkerställa kvaliteten i detta. Detta kan uppfattas som två olika alternativ. Det är också oklart vilka delar av utbildningen som valnämnderna kan ersätta med eget innehåll.

Det står vidare att inget obligatoriskt kunskapstest införs men att utredningen förutsätter att valnämnderna vidtar nödvändiga åtgärder för att säkerställa att nivån på kunskapen är tillräcklig. Vi vet att kommunernas valadministration har begränsade resurser, vilket innebär att om det ska tillföras uppgifter till en redan pressad organisation i form av kunskapskontroller som innebär en omfattande administrativ börda ska detta skrivas in i lagstiftningen och täckas upp av medföljande finansiering.

6.6.3 Ordningen på röstmottagningsstället

För att valadministrationen ska kunna genomföra röstmottagning under trygga former är det en förutsättning att röstmottagningen har befogenhet att agera gentemot den som underlåtit att följa en anvisning om underlåtelser har väsentlig betydelse för genomförandet av röstmottagningen. Om situationen går så långt att en väljare behöver avvisas är däremot frågan om väljaren låter sig avvisa utan att ordningsvakt eller polis behöver tillkallas, vilket också utredningen belyser. Röstmottagningens möjlighet att använda ordningsvakt har tidigare val varit föremål för diskussion och vid en hotfull situation måste därför tillgången till ordningsvakt säkerställas. Dessutom behöver kommunerna full kostnadstäckning för en sådan rutin då det är kostsamt för kommunerna att ta hjälp av ordningsvakter.

SKR menar samtidigt att om det införs en uttrycklig befogenhet att tillfälligt avvisa en väljare är det lämpligt att det är ordförande eller dennes ersättare som har detta ansvar på samma sätt som ordförande i fullmäktige ansvarar för ordningen vid sammanträdena och får visa ut den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse. På så sätt kan röstmottagarna vid en sådan situation fokusera på röstmottagningen.

Utredningens förslag väcker följdfrågor kring på vilka grunder en avvisning kan ske. Här behöver kommunerna ytterligare stöd och praktiska övningsexempel då sådana situationer kan uppstå inom röstmottagningen.

6.6.4. Utökat ansvar för vissa röstmottagare

I takt med ökad förtidsröstning delar SKR utredningens bedömning att det är angeläget att någon av röstmottagarna har det yttersta ansvaret även i röstningslokaler. Förslaget innebär en uppgradering av uppdraget för den röstmottagare med ersättare som blir ordförande respektive vice ordförande i förtidsröstningen och kan få konsekvenser för rekryteringen av röstmottagare i och med det utökade ansvaret. Därtill innebär uppgraderingen av uppdraget att arvodet kommer att höjas med följden att kommunerna får kostnadsökningar för ersättningen till röstmottagarna samt ökade kostnader för utökade utbildningsinsatser.

6.6.5 Valpropaganda nära röstmottagningsställen

I likhet med en tredjedel av de kommuner som svarat på utredningens enkätundersökning anser SKR propagandaförbudet måste vara tydligare för att fungera i praktiken. Utredningens förslag innebär att området närmast utanför ett röstmottagningsställe måste vara tydligt avgränsat. Hur stort område som omfattas av förbudet preciseras inte utan får tolkas utifrån att väljarna ska kunna rösta i en skyddad och neutral miljö som inte får nås av politisk propaganda vare sig i val- och röstningslokaler eller när de passerar in i lokalerna. SKR är positiva till att valnämnderna även fortsättningsvis har ansvaret att precisera avgränsningen för propaganda för varje val- och röstningslokal men konstaterar samtidigt att kommunerna behöver vägledning och stöd.

SKR:s ställningstagande om otillbörlig påverkan på väljarna vid röstningen (6)

- SKR tillstyrker att Valmyndigheten även fortsättningsvis har ansvar att utveckla och tillhandahålla utbildningsmaterial för länsstyrelser och valnämnder och har erforderliga resurser för detta ändamål. SKR är samtidigt positiva till att valnämnderna själva kan komplettera utbildningsmaterialet utifrån lokala förutsättningar, behov och kommunstorlek (6.6.2).
- SKR är positiva till att röstmottagarna får en uttrycklig befogenhet att tillfälligt få avvisa den som underlåtit att följa en anvisning om underlåtelser har väsentlig betydelse för genomförandet av röstmottagningen. SKR menar samtidigt att om det införs en uttrycklig befogenhet att tillfälligt avvisa en väljare är det lämpligt att det är ordförande eller dennes ersättare som har detta ansvar på samma sätt som ordförande i fullmäktige ansvarar för ordningen vid sammanträdena och får visa ut den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse. På så sätt kan röstmottagarna vid en sådan situation fokusera på röstmottagningen. (6.6.3)
- SKR tillstyrker att en av de närvarande röstmottagarna vid förtidsröstning ska inneha rollen som ordförande för röstmottagningen under förutsättning att det medföljer finansiering till kommunerna då uppdragets karaktär och ansvar har uppgaderats och innebär kostnadsökningar för ersättningen till röstmottagarna samt ökade kostnader för utökade utbildningsinsatser. (6.6.4)
- SKR tillstyrker att bestämmelsen om propagandaförbudet även omfattar området utanför röstmottagningsstället. SKR är positiva till att valnämnderna även fortsättningsvis har ansvaret att precisera avgränsningen för propaganda för varje val- och röstningslokal men konstaterar samtidigt att kommunerna behöver vägledning och stöd. (6.6.5)
- SKR vill samtidigt understryka betydelsen av att ge förutsättningar för partierna att bevara traditionen med gemensam valsedelutdelning, i rimlig anslutning till vallokalerna på valdagen. Det är, såsom utredningen också lyfter fram, en viktig markering av god samverkan, att valrörelsen är slut samt att partierna ställer sig bakom det demokratiska val där väljarna faller avgörandet.

7.6 Gruppröstning

7.6.1 Utbildning av röstmottagare och information till väljare

SKR delar utrednings bedömning att utbildningen av röstmottagarna måste säkerställa att de får nödvändig kunskap om och förståelse för valhemligheten som en förutsättning för fria val. SKR anser att det är viktigt att väljarna genom både muntlig och skriftlig information blir uppmärksammade på att varje väljare ska vara ensam bakom valskärmen. Sådan information behöver också tillhandahållas på olika språk. En ökad tydlighet om att väljaren ska vara ensam bakom valskärmen från samtliga

nivåer inom valadministrationen är av betydelse för att nå ut med denna information till väljarna.

7.6.2 Tydligare reglering av valhemligheten vid röstning

SKR anser att säkerställandet att väljaren inte utsätts för otillbörlig påverkan är grundläggande för fria val och hemliga val. Det är positivt om det blir tydligt att väljaren ska göra iordning sin röst efter eget önskemål utan insyn från annan.

7.6.3 Biträde åt väljare vid röstning

Det är en grundläggande princip i fria och hemliga val att väljaren ska få rösta utan inblandning. På så sätt säkerställs valhemligheten. Här behövs tydlig information till väljaren och tydliga inslag inom ramen för utbildningen för röstmottagare. Frågan är huruvida personer som utsätts för otillåten påverkan av någon närstående blir hjälpta av utredningens förslag om att en röstmottagare alltid ska närvara då en väljare får hjälp av annan person då det bli något omständligt. Dessutom riskerar förslaget att istället slå mot de väljare som har en funktionsnedsättning. Väljare som har rätt till assistans enligt lagen om stöd och service (LSS) borde få hjälp av en person som väljaren själv utser utan att röstmottagaren är närvarande. SKR anser att det är viktigt att undersöka hur funktionshinderorganisationer uppfattar behoven och förslagets inverkan på personer som är i behov av biträde för utföra sin valhandling. Ju mer krav som ställs desto fler hinder blir det för att delta i valet vilket kan leda till att färre röstar. Förslaget kan därför innebära att valdeltagandet och den demokratiska delaktigheten blir ännu lägre bland personer med funktionsnedsättning.

SKR ser ett behov av att definitionen ”eller liknande” förtydligas i vallagen 7 kap. § 3 för att reducera möjligheten till missförstånd och olika tolkningar.

7.6.4 Tystnadsplikt för privatpersoner som hjälper en väljare att rösta

Utredningen föreslår att införas en uttrycklig tystnadsplikt för den privatperson som hjälper en väljare att rösta och att informationen om tystnadspliktens innebörd ska ges både muntligt och skriftligt av röstmottagarna. Hur detta ska genomföras om personen inte kommunicerar genom tal eller inte pratar eller läser svenska förtydligas inte i utredningen. Förslaget förutsätter det finns centralt framtagna översättningar på olika språk som kan vara tillgängliga i röstmottagningen. exempelvis om personen inte talar. SKR anser även här att det är viktigt att undersöka hur funktionshinderorganisationer uppfattar behoven och förslagets inverkan på personer som är i behov av biträde för utföra sin valhandling.

SKR:s ställningstagande om gruppröstning (7)

- SKR tillstyrker att det framgår av vallagen att varje väljare ska vara ensam bakom en valskärm och själv göra i ordning sina röster (7.6.2).
- SKR ser ett behov av att definitionen ”eller liknande” förtydligas i vallagen 7 kap. § 3 för att reducera möjligheten till missförstånd och olika tolkningar.

- SKR anser att det är viktigt att undersöka hur funktionshinderorganisationer uppfattar utredningens förslag om att en röstmottagare alltid ska närvara då en väljare får hjälp av annan person för att få en uppfattning av behoven och förslaget inverkan på personer som är i behov av biträde för utföra sin valhandling. Ju mer krav som ställs desto fler hinder blir det för att delta i valet vilket kan leda till att färre röstar. Förslaget kan därför innebära att valdeltagandet och den demokratiska delaktigheten blir ännu lägre bland personer med funktionsnedsättning (7.6.3-7.6.4).

8.7 Reformen med avskärmningar av valsedelställ

8.7.1 Utvärderingen av reformen

SKR anser att det behöver göras en översyn av valsedelsystemet redan nu med sikte på ett förenklat och förbättrat system. En sådan utredning behöver tillsättas skyndsamt så att eventuella förändringar kan genomföras till valet 2026.

SKR delar utredningen bedömning att kommunerna har behov av förstärkta statsbidrag för inköp av avskärmningar inför de allmänna valen 2022. Det finns ett behov av att anskaffa fler eller andra typer av avskärmningar samtidigt som fler röstmottagare behövs för ökade kontroller av valsedlarna bakom avskärmningarna och hantering av ökad köbildning som en konsekvens av avskärmningarna.

8.7.2 Ansvaret för utläggning av valsedlar

Redan idag tar ungefär drygt hälften av kommunerna på sig ansvaret för utläggning av valsedlar. SKR tillstyrker utredningens förslag om ansvaret för utläggning av valsedlar då ansvarsfördelningen blir tydligare för både valadministrationen och partierna samt att samma rutiner kommer att gälla i samtliga kommuner. Förslaget minskar också antalet personer bakom avskärmningen av valsedlarna, vilket underlättar röstmottagarnas kontroll av valsedlar för att motverka oordning. SKR delar även utredningens uppfattning att ansvaret endast ska avse själva utläggningen av valsedlar och att partierna ansvarar för distribution av namnvalsedlar till val- och röstningslokalerna. Förslaget innebär utökade obligatoriska uppgifter i lagstiftningen och ska täckas upp av medföljande finansiering för fler röstmottagare i röstnings- och vallokal.

8.7.3 Presentationen av valsedlar

Ordningen bland valsedlarna är ett område som genererar flest överklaganden. Att valsedlarna presenteras på ett likformigt sätt för de som röstar är en viktig del i att stärka förtroendet för valsystemet. SKR delar därför utredningens bedömning att principen om en likformig presentation av valsedlarna bör framgå av vallagen.

8.7.4 Utformningen av avskärmningarna

SKR delar utredningens bedömning att det finns behov av viss flexibilitet vid utformningen av avskärmningarna då förutsättningarna för kommunerna ser olika ut. Det hade dock underlättat och varit ett bra stöd för kommunerna med några centrala riktlinjer för utformningen av avskärmningar utan att för den delen skapa hinder för de kommuner som har redan inhandlat avskärmningar som uppfyller sitt syfte. En del mindre kommuner lyfter utmaningarna med att valnämnderna i varje kommun ska besluta vilken typ av avskärmning som ska användas och upphandlingen av dessa.

SKR anser att det är orimligt att var och en av landets 290 kommuner gör egna upphandlingar av nya avskärmningar. Eftersom dessutom tre fjärdedelar av kommunerna uppger att de behöver anskaffa fler avskärmningar än de som redan finns inköpta för att fylla behovet inför valen 2022 hade det ur effektivitets- och kostnadsperspektiv också varit önskvärt att låta Valmyndigheten göra en ramupphandling som kommunerna kan avropa från. Detta skulle underlätta kommunernas planering och ge en ökad enhetlighet och främja väljarnas förtroende för valsystemet.

8.7.5 Placeringen av avskärmningarna

SKR delar utredningens bedömning att det är positivt att det står kommunerna fritt att i de fall det bedöms som lämpligt använda modellen med avskärmade valsedlar i direkt anslutning till valskärmen för att kunna nyttja lokaler som annars inte skulle kunna användas för röstmottagning.

8.7.6 Tillträdet till platsen där valsedlar finns utlagda

Avskärmningar av valsedlar gör det svårare för röstmottagarna att hålla uppsikt och medför svårigheter att ha överblick över ordningen eller att upptäcka om valsedlar tar slut vilket leder till fler och längre köer. Ökad köbildning leder inte enbart till irritation bland väljare utan riskerar också att minska valdeltagandet. Det är också resurskrävande för röstmottagare att hålla ordning bland valsedlarna då valsedlar tas bort eller flyttas runt.

Biträde åt väljare bakom avskärmningarna

Det är en grundläggande princip i fria och hemliga val att väljaren ska få rösta utan inblandning. På så sätt säkerställs valhemligheten. Här behövs tydlig information till väljaren och tydliga inslag inom ramen för utbildningen för röstmottagare. SKR gör samma bedömning som gällande biträde åt väljare vid röstning ovan och anser att det är viktigt att undersöka hur funktionshinderorganisationer uppfattar förslaget.

Allmänt om reformen med avskärmningar av valsedelstall

Erfarenheter visar att en del av de utmaningar med valsystemet som reformen med avskärmad plats för valsedlar försöker hantera kan kopplas till nuvarande system med valsedlar. Dessa slutsatser har tidigare framförts av SKR och påtalas av SKR:s medlemmar i olika sammanhang och olika myndigheters utvärderingar av valet. SKR anser därför att det är problematiskt att regeringen tillsatt en valutredning med

uppdrag att stärka skyddet för fria och hemliga val och motståndskraften mot manipulationer utan möjlighet att föreslå förändringar av dagens valsedelsystem. SKR anser därför att det behöver göras en översyn av valsedelsystemet med sikte på ett förenklat och förbättrat system. En sådan utredning behöver tillsättas skyndsamt så att eventuella förändringar kan genomföras till valet 2026.

SKR möter återkommande kommunernas valadministration och diskuterar frågor rörande valets genomförande. I dessa sammanhang lyfter medlemmarna utmaningarna med nuvarande valsedelsystem och avskärmningar av valsedlar. Inför de allmänna valen 2022 bedömer främst de större kommunerna att en konsekvens av avskärmningarna av valsedelställen blir ett minskat antal förtidsröstningslokaler jämfört med EU-valet 2019. Avskärmningar gör det svårare att hålla uppsikt och medför svårighet för röstmottagarna att ha överblick över ordningen eller att upptäcka om valsedlar tar slut vilket leder till fler och längre köer. Redan vid EU-valet 2019 uppstod det köbildning till följd av avskärmningarna. Inför RKR-valet 2022 befarar SKR att köerna i röstmottagningen kommer att öka. Ökad köbildning leder inte enbart till irritation bland väljare utan riskerar också att minska valdeltagandet. Det är också resurskrävande för röstmottagare att hålla ordning bland valsedlarna då valsedlar tas bort eller flyttas runt.

Kommunerna lyfter också att det inte finns tillräckligt med lokaler som uppfyller kraven på tillgänglighet för den avskärmning som krävs vid ett RKR-val. En begränsad tillgång till lokaler där avskärmningar får plats innebär också att väljaren får längre till sin vallokal.

SKR:s ställningstagande om reformen med avskärmningar av valsedelställen (8.7)

- SKR anser att det behöver göras en översyn av valsedelsystemet redan nu med sikte på ett förenklat och förbättrat system. En sådan utredning behöver tillsättas skyndsamt så att eventuella förändringar kan genomföras till valet 2026 (8.7.1).
- SKR tillstyrker utredningens förslag om ansvaret för utläggning av valsedlar då ansvarsfördelningen blir tydligare både valadministrationen och partierna samt att samma rutiner kommer att gälla i samtliga kommuner (8.7.2).
- SKR tillstyrker att en bestämmelse införs i vallagen som klargör att valsedlarna ska presenteras för väljarna på ett likformigt sätt (8.7.3).
- SKR menar att nuvarande regler kring avskärmningar av valsedlar gör det svårare för röstmottagarna att hålla uppsikt och medför svårigheter att ha överblick över ordningen eller att upptäcka om valsedlar tar slut vilket leder till fler och längre köer. Gällande biträde bakom avskärmningarna gör SKR gör samma bedömning som gällande biträde åt väljare vid röstning ovan (8.7.6).

9.1 Förslagens ekonomiska konsekvenser för valadministrationen

Om förslagen leder till utökade uppdrag för röstmottagarna och de som utbildar dessa med mer omfattande administration för valets genomförande och eller krav på ökad ambitionsnivå för kommuner ska en reglering ske i enlighet med finansieringsprincipen. SKR utgår från att finansieringsprincipen tillämpas fullt ut.

9.1.3 Otillbörlig påverkan på väljare vid röstningen

SKR delar utredningens bedömning att utökat ansvar för vissa röstmottagare innebär kostnadsökningar för kommunerna då uppdraget innebär utökat ansvar och mer omfattande utbildningsinsatser.

9.1.4 Gruppröstning

SKR delar inte utredningens uppfattning att förslagen om biträde åt väljare vid röstning och utökad informationsskyldighet i form av att upplysa om tystnadsplikten inte innebär ökade kostnader för kommunerna då omfattningen av uppdraget utökas.

9.1.5 Reformen med avskärmningar av valsedelstall

SKR delar inte utredningens uppfattning att förslagen om biträde åt väljare bakom avskärmningarna inte innebär ökade kostnader för kommunerna då omfattningen av uppdraget utökas. Vidare bedömer SKR att reformen med avskärmningar kommer att medföra ökad köbildning jämfört med EU-valet 2019 vilket medför utökat antal röstmottagare för att hantera köerna.

SKR:s ställningstagande om förslagens ekonomiska konsekvenser för valadministrationen (9.1)

- SKR delar inte utredningens uppfattning att förslagen om biträde åt väljare bakom valskärmar och vid röstning samt utökad informationsskyldighet i form av att upplysa om tystnadsplikten inte innebär ökade kostnader för kommunerna då omfattningen av uppdraget utökas. Vidare bedömer SKR att reformen med avskärmningar kommer att medföra ökad köbildning jämfört med EU-valet 2019 vilket medför utökat antal röstmottagare för att hantera köerna (9.1.4), (9.1.5).

Sveriges Kommuner och Regioner

Anders Knape
Ordförande